

**Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky  
Štátny archív v Nitre  
pobočka Nitra**

**Okresný výbor Komunistickej strany Slovenska  
vo Vrábľoch  
1948 – 1960**

**Inventár**

**Elena Galandová  
Nitra 2012**

## Úvod

Územnou organizáciou Komunistickej strany Československa bola na Slovensku v rokoch 1945-1990 Komunistická strana Slovenska. Svoju stranícku činnosť riadila a organizovala v zmysle uznesení Ústredného výboru Komunistickej strany Československa a Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska a tiež uzneseniami zjazdov Komunistickej strany Československa a Komunistickej strany Slovenska.

Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska spolu s jej nižšími organizačnými zložkami, ktorými boli krajské výbory Komunistickej strany Slovenska, okresné výbory Komunistickej strany Slovenska a základné organizácie Komunistickej strany Slovenska riadili prácu strany na Slovensku.

Krajský výbor Komunistickej strany Slovenska v Nitre riadil do roku 1960 Okresný výbor Komunistickej strany v Nitre, vo Vrábľoch a v Zlatých Moravciach.

V roku 1960 bolo prijaté unesenie Ústredného výboru Komunistickej strany Československa na nové usporiadanie krajských a okresných organizácií strany, ktoré kopírovalo nové územno-správne členenie Československa. Okresné výbory Komunistickej strany Slovenska vo Vrábľoch a v Zlatých Moravciach boli zrušené a začlenené do Okresného výboru Komunistickej strany v Nitre.

Okresnú organizáciu strany tvorili všetky organizácie strany v okrese a teda Okresné výbory Komunistickej strany Slovenska riadili základné organizácie Komunistickej strany Slovenska, mestské a miestne organizácie Komunistickej strany Slovenska a zároveň celozávodné a podnikové výbory Komunistickej strany Slovenska.

Okresná konferencia a okresný výbor strany boli najvyššími orgánmi okresnej organizácie. Okresný výbor zvolával riadnu okresnú konferenciu každé dva až tri roky a na návrh okresného alebo vyššieho stranického orgánu mohli byť zvolávané mimoriadne konferencie. Úlohou okresnej konferencie bolo prerokovávať a schvaľovať správu o činnosti okresného výboru a správu kontrolnej a revíznej komisie. Zaoberala sa otázkami straníckej, hospodárskej a kultúrnej úrovne okresu a určovala hlavné úlohy okresnej organizácie na ďalšie obdobie. Delegáti okresnej konferencie na svojom zasadnutí volili členov okresného výboru, členov kontrolnej a revíznej komisie a taktiež volili delegátov krajskej konferencie. Hlavnou úlohou okresného výboru bolo schvaľovanie ustanovení, schvaľovanie a kontrolovanie činnosti základných organizácií strany a vedenie evidencie členov na okresnej úrovni, voľba predsedníctva a tajomníkov. Okresný výbor sa na rokovanie schádzal najmenej šesťkrát do roka, a medzi zasadnutiami výboru riadilo činnosť okresného výboru zvolené

predsedníctvo. Predsedníctvo o svojej činnosti, organizácii a kontrole uznesení pravidelne podávalo správu okresnému výboru strany.

Činnosť Komunistickej strany Slovenska vo svojej doterajšej podobe bola v roku 1990 ukončená, keď zjazd Komunistickej strany Slovenska v dňoch 20.-21. októbra rozhodol o zmene názvu na Stranu demokratickej ľavice a prijal nové programové dokumenty. (KVASNICOVÁ, Oľga. Sprístupňovanie archívnych fondov krajských a okresných výborov Komunistickej strany Slovenska. In *Slovenská archivistika*, 1998, roč. XXXIII, č. 1, str. 91-108).

Stranícke dokumenty tvoriace archívne fondy okresných výborov Komunistickej strany Slovenska sa sústreďovali v archívoch prechodného uloženia pri samotných okresných výboroch po dobu troch rokov. Boli to predovšetkým dokumentárne materiály z okresných konferencií, plén, predsedníctiev, komisií a oddelení okresných výborov strany. Tiež sa tu zhromažďovali materiály z činnosti základných organizácií, z ktorých sa uchovávali hlavne zápisnice z členských schôdzí a výročných členských schôdzí, prípadne materiály širšieho významu. Po uplynutí tejto doby sa každoročne materiály okresných výborov a základných výborov odovzdávali do krajských stranických archívov na trvalé uloženie.

Štátne archívy začali preberať stranícke dokumenty na základe Ústavného zákona č. 496/1990 Zb. o vrátení majetku Komunistickej strany Československa ľudu Československa a na základe Úpravy odboru archívnictva a spisovej služby MV SR z 8.2. 1990.

Archívny fond Okresný výbor Komunistickej strany vo Vrábľoch bol do Štátneho archívu v Nitre, pobočka Nitra prevzatý v dvoch etapách. Dňa 5.12.1995, bol pod prírastkovým číslom 1062 prijatý materiál na základe delimitačného protokolu z vtedajšieho Štátneho okresného archívu v Galante so sídlom v Šali (dnes Štátny archív v Bratislave, pobočka Šaľa), ktorý obsahoval dokumenty z Okresných výborov Komunistickej strany Slovenska v Nitre, vo Vrábľoch a v Zlatých Moravciach a dokumenty Mestského výboru Komunistickej strany Slovenska v Nitre. Z celkového množstva 21,5 bm delimitovaných dokumentov bolo vyčlenených 1,3 bm dokumentov vrábeľského okresného výboru. Druhý prírastok fondu bol zaevidovaný 31.1.2008 pod číslom 1338, obsahoval dokumenty vyčlenené z fondu Krajského výboru Komunistickej strany v Bratislave v celkovom množstve 0,4 bm, ktorý bol delimitovaný zo Štátneho archívu v Bratislave.

Pri spracovaní fondu boli vnútorným vyradovaním vyradené duplicitné vyhotovenia dokumentov, hlavne zápisníc pléna a predsedníctva. Fond Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska vo Vrábľoch obsahuje zápisnice z okresnej konferencie z rokov 1953 a 1955-1959, zápisnice pléna z rokov 1949-1951 a 1954-1960, zápisnice predsedníctva z rokov 1949-1960 a spisy týkajúce sa preverovania členov z rokov 1948-1950. Fond tvorí spolu 1,65 bm dokumentov, ktoré sú uložené v 20 archívnych škatuliach.

Nová reforma územnosprávneho členenia Slovenska priniesla v roku 1960 zrušenie menších okresov a teda aj okresných výborov strany v týchto okresoch. Okresný výbor Komunistickej strany Slovenska vo Vrábľoch sa začlenil do existujúceho Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska v Nitre, ktorý pokračoval vo svojej činnosti.

Fond Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska vo Vrábľoch má nasledovnú štruktúru:

## **A VOLENÉ ORGÁNY**

### **I Konferencie**

#### **1 Úradné knihy**

### **II Plenárne zasadnutia**

#### **1 Úradné knihy**

### **III Predsedníctvo**

#### **1 Úradné knihy**

### **IV Revízna a kontrolná komisia**

#### **1 Spisy**

Inventárnu jednotku pri zápisniciach z okresných konferencií tvorí jedna zápisnica spolu s prílohami. Zo zasadnutí pléna a predsedníctva okresného výboru je inventárnou jednotkou súbor zápisníc za jeden kalendárny rok. Inventárnou jednotkou pri spisoch je jedna agenda za jeden kalendárny rok.

## A/ VOLENÉ ORGÁNY

### I. Konferencie

#### 1, Úradné knihy

Inv. č.	Sign.	Č. spisu	Časový rozsah	Č. škat.
1			1952	1
		Zápisnica z okresnej konferencie OV KSS vo Vrábľoch		
2			1955	1
		Zápisnica z okresnej konferencie OV KSS vo Vrábľoch		
3			1956	1
		Zápisnica z okresnej konferencie OV KSS vo Vrábľoch		
4			1957	1
		Zápisnica z okresnej konferencie OV KSS vo Vrábľoch		
5			1958	1
		Zápisnica z okresnej konferencie OV KSS vo Vrábľoch		
6			1959	1
		Zápisnica z okresnej konferencie OV KSS vo Vrábľoch		

## II. Plenárne zasadnutia

### 1, Úradné knihy

7	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1949	2
8	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1950	2
9	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1951	2
10	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1954	2
11	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1955	2
12	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1956	2
13	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1957	3
14	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch	1958	3

15		1959	3
	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch		

16		1960	3
	Zápisnice pléna OV KSS vo Vrábľoch		

### **III. Predsedníctvo**

#### 1, Úradné knihy

17		1949	4
	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch		

18		1950	4
	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch		

19		1951	4
	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch		

20		1952	5
	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch		

21		1953	6
	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch		

22	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch	1954	7-8
23	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch	1955	9-10
24	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch	1956	11-12
25	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch	1957	13
26	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch	1958	14-15
27	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch	1959	16-17
28	Zápisnice predsedníctva OV KSS vo Vrábľoch	1960	18



#### **IV. Revízna a kontrolná komisia**

##### **1, Spisy**

29	Preverovanie členov OV KSS vo Vrábľoch	1948	19
30	Preverovanie členov OV KSS vo Vrábľoch	1949	20
31	Preverovanie členov OV KSS vo Vrábľoch	1950	20

## **Obsah**

Úvod.....	2
A/ VOLENÉ ORGÁNY	
I. Konferencie	
1. Úradné knihy .....	5
II. Plenárne zasadnutia	
1. Úradné knihy .....	6
III. Predsedníctvo	
1. Úradné knihy .....	7
IV. Revízna a kontrolná komisia	
1. Spisy .....	9

Názov archívu: Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Nitre, pobočka Nitra

Názov fondu: Okresný výbor KSS vo Vrábľoch

Typ pomôcky: Inventár

Časový rozsah: 1948 -1960

Počet inventárnych jednotiek: 31

Počet strán: 10

Počet exemplárov: 3

Fond usporiadala: Elena Galandová

Inventár zostavila: Elena Galandová

Inventár schválila: Mgr. Eva Michlíková